

Název studie O optimismu vysokoškoláků

Autor posudku

Markéta Smrčková, 365800

Celkové hodnocení

Studie naráží na problematiku, která by se na první pohled mohla setkat i se zájmem čtenáře z nevědeckého kruhu, což oceňuji. Úvodní stať je psána živým jazykem a obsah je čtivý. Jako zajímavé rovněž vnímám snahu o mezinárodní srovnání, ačkoli o jeho relevantnosti nejsem zcela přesvědčena.

Jako nejvíce problematický bych vnímala nízký response rate, ačkoli v závěru uvádíte, že výsledky interpretujete pouze ve smyslu určité tendence, zvýšení návratnosti by prospělo významnosti výsledků. V úvodu jako takovém bych očekávala širší základnu dosavadních poznatků o problematice a vlastní vymezení se a zdůvodnění výběru tématu ke studii, rovněž aktuálnost zdrojů je poněkud sporná. Stejně tak mezinárodní srovnání je jistě dobrá cesta, ale mimo trans-kulturního aspektu, který má dle vás vliv na rozdílnost získaných výsledků, může za rozdílností stát „pouze změna doby“, přeorientování priorit v životě, vyšší naděje dožití, lepší zdravotnická péče, možnost uplatnění na mezinárodním pracovním trhu apod. Z hlediska hypotéz, oceňuji snahu autora postihnout problematiku v co nejširším kontextu, bohužel ale pro mne hypotézy 1 až 4 i po několikerém čtení významově splývají, pokusila bych se zamyslet na jejich výstižnějším znění, které by jasně vymezilo jejich opodstatnění. Chápu autorův záměr ohledně výběru vzorku, studentů MU, jako srovnatelné věkové kategorie, avšak studenti Cook College jsou studující oborů životního prostředí a biologických věd, zatímco pro tento výzkum byli vybráni studující všech fakult MU, což by výsledky mohlo zkreslovat. Rovněž bych se zaměřila na možné intervenující proměnné, jako je věk respondentů (například studenti dálkového studia mohou mít i 40 let či více, čímž se jejich pohled na mnohé věci mění), dále také obor či typ studia a předchozí zkušenosti se zaměstnáním mohou mít vliv na odpovědi respondentů. Tuto složku práce jsem postrádala, jelikož díky ní by data bylo možno interpretovat s hlubším porozuměním.

Co se týče metodologické části, se zvoleným postupem z většiny souhlasím. Zamyslela bych se ale nad koncepcí dotazníků, ve kterých bych ujednotila způsob měření výroků respondentů (tedy nikoli procenta a škálu 1-5 apod., které se občas i překrývaly). Popravdě procenta jsou pro mne osobně těžko interpretovatelná, škálování se mi zdá při psychologických výzkumech vhodnější metodikou, častěji používanou.

Z hlediska výsledků, v případě výzkumů v psychologii i mnohem nižší korelace lze interpretovat jako významné, což autor opomíjí a prezentuje je jako nevýznamné. Pověšimla jsem si, že v tab. 4, která korelace popisuje, je v jednom případě korelace 0,38 brána jako signifikantní, ve sloupci třetím je už ale opomíjena jako bezvýznamná, čemuž nerozumím. Z pohledu korelací by mne rovněž zajímalo, jaký koeficient byl volen, totiž v případě Pearsonova koef. může za jeho „příznivými“ výsledky stát i nízká variabilita dat, se kterou se autor nijak metodologicky nevypořádal. Chybí i další popisné statistiky vybraného vzorku.

Závěrečná diskuze výsledky práce shrnuje, nicméně nevnímám jako zcela vhodné v ní uvádět nové informace a závěrečné srovnání. Také postrádám hlubší vymezení se vůči úvodním hypotézám, které autor komentuje spoře. Data z amerického výzkumu a k němu se vztahující podklady jsou určitě cennými informacemi, ale volila bych jejich zařazení spíše do úvodu práce, aby tak rozšířily čtenářovo povědomí o tématu před začtením se do

samotné metodologické části a zakotvily tak více autorův výzkumný závěr.

Silné stránky (za co chválit)

- Rozsah zkoumané problematiky v podobě 6-ti samostatných dotazníků
- Úsilí o mezinárodní srovnání
- Snaha o komplexní poznání, mnoho hypotéz
- Jasná strukturovanost textu

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Rozšířit výchozí literaturu i o aktuálnější zdroje a výzkumy
 - Chybí odůvodnění výběru vzorku a metody
 - Nejasně (skrytě) formulovaná výzkumná otázka
 - Postrádám přílohy- dotazníky, tabulky pro t-testy a chí-kvadrát testy, ze kterých výzkumník vycházel
 - Chybí metodologické ukotvení, zdůvodnění výběru metod
-

Otázky pro autora studie

1. Uvažovali jste při zveřejnění studie i o dalších intervenujících proměnných, které by výsledky mohli případně ovlivnit? (Mám na mysli například věk respondentů, typ studia- prezenční, dálkové, studijní obor, zkušenosti se zaměstnáním apod.)
 2. Z hlediska metodiky- jako pro čtenáře by pro mne bylo lépe interpretovatelné užití pouze jedné varianty vyhodnocování dotazníků- tedy nikoli procentuální zastoupení a škálování, ale pouze jedna z nich. Nebylo by pro vyhodnocení snazší dotazníky formulovat buď jen ve smyslu procentuálního zastoupení jevů či jen ve formě škály?
 3. Zajímalo by mne, jaké bylo zešikmení dat? Některé události se vysoce vymykají průměru, nemusí to dle mého však být významné zjištění, ale možná celková tendence, trend.
 4. Studijním vzorkem byli všichni studenti všech fakult MU. Studenti Cook College, dle mně dostupných informací, studují obory z oblasti životního prostředí, výživy a biologických věd. Nemohou rozdílné výsledky být zkresleny i tímto faktem, tedy rozdílností oborů (nikoli pouze Vámi uváděnou odlišností výchovy)?
 5. Ke konci zmiňujete vliv „americké liberální výchovy“, která k nereálnému optimismu vlastně vychovává. Mohl byste zmínit nějaké konkrétní studie, které se zabývají rozdílností výchovy Evropanů a Američanů a například jejich vlivem na hodnotový systém? Nemůže být rozdílnost výsledků dána nejen výchovným stylem, ale i faktem, že rozpětí mezi oběma studiemi činí téměř 30 let, tedy celou generaci?
 6. Pokud jsem správně pochopila, 6 verzí dotazníků bylo pokaždé rozesláno 200 různým respondentům, což způsobilo rozdílnou návratnost pro jednotlivé části. Pro ulehčení práce a orientace mezi respondenty, nevnímáte jako vhodnější nechat otestovat celou baterii dotazníků jedním stejným vzorkem respondentů?
-

